Test Booklet Code & Serial No.
प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

D

Paper-II
ECONOMICS

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ....

(Name) ....

2. (Signature) ....

(Name) ....

Seat No. | | | | | | |

(In figures as in Admit Card)

Seat No. ....

(In words)

OMR Sheet No. | | | | | | |

(To be filled by the Candidate)

JAN - 11218

Time Allowed : 1¼ Hours] **[Maximum Marks : 100**

Number of Pages in this Booklet : **24** Number of Questions in this Booklet : **50**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **50** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper-II will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
   (*ii*) **Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/ questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
   (*iii*) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
   Example : where (C) is the correct response.
   (A) (B) ● (D)
5. Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only.** If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. **Use only Blue/Black Ball point pen.**
11. **Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
12. **There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत 50 बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
   (*i*) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
   (*ii*) **पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चूकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.**
   (*iii*) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
   उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.
   (A) (B) ● (D)
5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.** इतर ठिकाणी लिहिलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. **फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
11. **कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
12. **चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**

Economics
Paper II
अर्थशास्त्र
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes] **[Maximum Marks : 100**

Note : This paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions, each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पन्नास (50)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. In the year 1966, the exchange value of rupee against American dollar was devalued by ....

(A) 75%

(B) 65%

(C) 48%

(D) 57%

1. सन् 1966 मध्ये अमेरिकन डॉलरच्या तुलनेत भारतीय रुपयाचे .... ने अवमूल्यन करण्यात आले.

(A) 75%

(B) 65%

(C) 48%

(D) 57%

2. The All India Rural Credit Survey Committee, 1954 was chaired by :

(A) D.R. Gadgil

(B) V.K.R.V. Rao

(C) A.D. Gorawala

(D) Vaikunthlal Mehta

2. सन् 1954 च्या अखिल भारतीय ग्रामीण पत सर्वेक्षण समितीचे अध्यक्ष .... होते.

(A) ध.रा. गाडगीळ

(B) व्ही.के.आर.व्ही. राव

(C) ए.डी. गोरावाला

(D) वैकुंठलाल मेहता

3. Among top fifteen fastest growing service sector countries .... share of services in its total GDP is less than 50 percentage.

(A) France

(B) Germany

(C) China

(D) Australia

4. Which is the *correct* descending order of India's software export destination in recent times ?

(*i*) Asia Pacific, North America, Europe

(*ii*) Europe, Asia Pacific, North America

(*iii*) Europe, North America, Asia Pacific

(*iv*) North America, Europe, Asia Pacific

(A) (*iv*)

(B) (*iii*)

(C) (*i*)

(D) (*ii*)

3. सर्वाधिक वेगाने वाढणाऱ्या सेवा क्षेत्राच्या प्रथम पंधरा राष्ट्रांमध्ये .... या राष्ट्राचा एकूण GDP मधील सेवा क्षेत्राचा हिस्सा 50 टक्केपेक्षा कमी आहे.

(A) फ्रान्स

(B) जर्मनी

(C) चीन

(D) ऑस्ट्रेलिया

4. नजिकच्या काळात भारतातून मृदू सामग्री निर्यात केल्या जाणाऱ्या देशांचा बरोबर उतरता क्रम कोणता ?

(*i*) आशिया पॅसिफिक, उत्तर अमेरिका, युरोप

(*ii*) युरोप, आशिया पॅसिफिक, उत्तर अमेरिका

(*iii*) युरोप, उत्तर अमेरिका, आशिया पॅसिफिक

(*iv*) उत्तर अमेरिका, युरोप, आशिया पॅसिफिक

(A) (*iv*)

(B) (*iii*)

(C) (*i*)

(D) (*ii*)

5. The abbreviation ICOR suggests :

(A) International Credit Output Ratio

(B) Incremental Capital Output Ratio

(C) Incremental Capital Output Range

(D) Indian Capital Output Rules

6. Statistic is a numerical quantity which is calculated from :

(A) Population

(B) Sample

(C) Universe

(D) Hypothesis

7. Which of the following is used in chain indices ?

(A) $\frac{\Sigma p_n}{\Sigma p_0} \times 100$

(B) $\frac{\Sigma p_n}{\Sigma p_{n-1}} \times 100$

(C) $\frac{p_n}{p_0} \times 100$

(D) $\frac{\Sigma p_n q_n}{\Sigma p_0 q_0} \times 100$

5. ICOR चे पूर्ण रूप सूचवा :

(A) इंटरनॅशनल क्रेडीट आउटपुट रेशीओ

(B) इन्क्रीमेंटल कॅपीटल आउटपुट रेशीओ

(C) इन्क्रीमेंटल कॅपीटल ऑउटपुट रेंज

(D) इंडियन कॅपिटल ऑउटपुट रूलस्

6. प्रतिदर्शज हे एक संख्यात्मक प्रमाण आहे ज्याचे मापन .... यापासून होते.

(A) लोकसंख्या

(B) नमुना

(C) विश्व

(D) परिकल्पना

7. खालीलपैकी कोणते सूत्र शृंखला निर्देशांकात उपयोगात आणण्यात येते ?

(A) $\frac{\Sigma p_n}{\Sigma p_0} \times 100$

(B) $\frac{\Sigma p_n}{\Sigma p_{n-1}} \times 100$

(C) $\frac{p_n}{p_0} \times 100$

(D) $\frac{\Sigma p_n q_n}{\Sigma p_0 q_0} \times 100$

8. The most suitable average for qualitative measurements is ....

(A) Arithmetic mean

(B) Median

(C) Correlation coefficient

(D) Geometric mean

9. The strength (degree) of the relationship between a set of independent variable x and dependent variable y is measured by :

(A) Coefficient of correlation

(B) Coefficient of determination

(C) Standard Error of estimate

(D) All of the above

10. Consumer Price Index number is also known as :

(A) Wholesale Price Index number

(B) Cost of Living Index

(C) Sensitive

(D) Composite

8. गुणात्मक मापनासाठी सर्वात योग्य सरासरी .... ही होय.

(A) गणित मध्य

(B) मध्यक

(C) सहसंबंध गुणांक

(D) भूमिती मध्य

9. स्वतंत्र चलांचे (x) आणि अवलंबी चलांच्या (y) संचामधील संबंधाचे प्रमाण खालीलपैकी कशाच्या साहाय्याने मोजण्यात येते ?

(A) सहसंबंध गुणांक

(B) निर्धारण गुणांक

(C) प्राक्कलनाचे प्रमाण दोष

(D) वरील सर्व

10. ग्राहक किंमत निर्देशांकाला खालीलपैकी कोणत्या संज्ञेने संबोधण्यात येते ?

(A) घाऊक किंमत निर्देशांक

(B) राहणीमानाचा निर्देशांक

(C) संवेदनाक्षम

(D) संमिश्र

11. Autonomous Demand indicates that ....

(A) Commodity is used both for the export and direct domestic consumption

(B) Commodity is used both for the direct domestic consumption and as an input to produce another commodity

(C) Commodity is needed for direct use but not as an input to produce another commodity

(D) Commodity is needed as an input to produce another commodity but not for the direct use

11. स्वायत्त मागणी असे दर्शविते की ....

(A) वस्तूंचा वापर निर्यात आणि प्रत्यक्ष देशांतर्गत उपभोग या दोन्हींकरिता केला जातो

(B) वस्तूंचा वापर प्रत्यक्ष देशांतर्गत उपभोग आणि इतर वस्तूंच्या उत्पादनासाठीचे आदान या दोन्हींकरिता केला जातो

(C) वस्तूंचा वापर प्रत्यक्ष उपयोगाकरिता आवश्यक असतो, परन्तु इतर वस्तूच्या उत्पादनासाठीचे आदान म्हणून नाही

(D) वस्तूंचा वापर इतर वस्तूंच्या उत्पादनासाठीचे आदान म्हणून आवश्यक असते परंतु प्रत्यक्ष उपयोगासाठी नाही

12. Stay-out pricing approach ....

(A) Helps the firm to ascertain the maximum possible price it can charge from its consumers

(B) Helps the firm to ascertain the minimum possible price it can charge from its consumers

(C) Helps the firm to ascertain the maximum price it can pay to its vendors

(D) Helps the firm to ascertain the minimum price it can pay to its vendors

13. Profit maximising amount of inputs occurs when ....

(A) The slope of the Iso-profit line equals the slope of the production function

(B) The slope of the Iso-profit line exceeds the slope of the production function

(C) The slope of the production function exceeds the slope of the Iso-profit line

(D) The slope of the Iso-profit line exceeds the slope of the Iso-quant

12. अप्रवेशी मूल्यनिर्धारण दृष्टिकोण ....

(A) उपभोक्त्यांकडून महत्तम शक्य किंमत आकारणीकरिता उत्पादन संस्थेला साहाय्यकारक

(B) उपभोक्त्यांकडून किमान शक्य किंमत आकारणीकरिता उत्पादन संस्थेला साहाय्यकारक

(C) कच्च्या मालाच्या पुरवठ्यादारास महत्तम शक्य किंमत देण्याकरिता उत्पादन संस्थेस साहाय्यकारक

(D) कच्च्या मालाच्या पुरवठ्यादारास किमान शक्य किंमत देण्याकरिता उत्पादन संस्थेस साहाय्यकारक

13. नफा महत्तमी आदाने त्यावेळी आढळून येतात जेंव्हा.............. .

(A) सम नफा रेषा व उत्पादन फलनाचा उतार समान असतो

(B) सम नफा रेषेचा उतार उत्पादन फलनाच्या उतारापेक्षा तीव्र असतो

(C) उत्पादन फलनाचा उतार सम नफा रेषेपेक्षा तीव्र असतो

(D) सम उत्पादन रेषेचा उतार सम उत्पादन वक्रापेक्षा तीव्र असतो

14. The producer shall not produce in the third stage of production because in that stage ....

(A) The total product is negative

(B) The marginal product is negative

(C) The average product is stagnant

(D) The marginal product is falling

15. If the commodities are perfect substitutes, the corresponding indifference curves would be ....

(A) Negatively sloping curves

(B) Positively sloping straight lines

(C) Negatively sloping straight lines

(D) L-shaped straight lines

16. In the context of welfare economics, the social welfare function was put forward by ....

(A) Hicks and Samuelson

(B) Pigou and Samuelson

(C) Robbins and Scitovszky

(D) Samuelson and Bergson

14. उत्पादक उत्पादनाच्या तिसऱ्या टप्प्यामध्ये उत्पादन करत नाही कारण त्या टप्प्यात ....

(A) एकूण उत्पादन उणे असते

(B) सीमांत उत्पादन उणे असते

(C) सरासरी उत्पादन कुंठित असते

(D) सीमांत उत्पादन उतरत असते

15. जर दोन वस्तू एकमेकींना पूर्णपणे पर्यायी असतील तर त्यानुसार तटस्थता वक्र .... असेल.

(A) ऋण उताराचा वक्र

(B) धन उताराची सरळ रेषा

(C) ऋण उताराची सरळ रेषा

(D) L आकारची सरळ रेषा

16. कल्याणाच्या अर्थशास्त्राच्या संदर्भात सामाजिक कल्याणाच्या फलनाची संकल्पना .... यांनी मांडली.

(A) हिक्स व सॅम्युअलसन

(B) पिगू व सॅम्युअलसन

(C) रॉबिन्स व सिटोव्हस्की

(D) सॅम्युअलसन व बर्गसन

17. The average fixed cost (AFC) of production curve is denoted by ....

    (A) Rectangular hyperbola

    (B) U-shaped curve

    (C) L-shaped curve

    (D) J-shaped curve

18. In the context of demand theory, the expression 'Choice reveals preference' is ascribed to ....

    (A) Paul Samuelson

    (B) J.R. Hicks

    (C) F. Machlup

    (D) Robert Dorfman

19. Risk-return trade off plays an important role in whose theory of money demand ?

    (A) Tobin's Portfolio Choice

    (B) Friedman's restated quantity theory

    (C) Baumol's inventory theoretic choice

    (D) Cambridge money demand theory

17. उत्पादनाचा सरासरी स्थिर खर्च वक्र .... ने दर्शविला जातो.

    (A) आयताकृती परिवलय

    (B) यू आकाराचा वक्र

    (C) एल् आकाराचा वक्र

    (D) जे आकाराचा वक्र

18. मागणी सिद्धांताच्या संदर्भात 'निवडीने प्राधान्य सूचित होते' हे विधान .... यांनी केले आहे.

    (A) पॉल सॅम्युअलसन

    (B) जे.आर. हिक्स

    (C) एफ्. मॅकलप

    (D) रॉबर्ट डॉर्फमन

19. खालीलपैकी कोणाच्या पैसा मागणी सिद्धांतात जोखमी परतावा सममूल्य महत्त्वाची भूमिका वाढवितो ?

    (A) टॉबीनची रोखासंग्रह निवड

    (B) फ्रिडमन यांचा पुनर्रचित परिमाण सिद्धांत

    (C) बॉऊमोल यांची साठा सैद्धांतिक निवड

    (D) केंब्रीजचा पैसा मागणी सिद्धांत

20. Ratchet effect relates to :

(A) Life-cycle hypothesis

(B) Permanent income hypothesis

(C) Relative income hypothesis

(D) Absolute income hypothesis

21. The Samuelson-Hicks type business cycle models will show stability as well as cyclical fluctuations only :

(A) Income movement equation shows complex roots whose magnitudes are less than one

(B) Income movement equation shows real roots whose magnitudes are less than one

(C) Income movement equation shows complex roots whose magnitudes are more than one

(D) Income movement equation shows real roots whose magnitudes are more than one

20. अनिवर्ती परिणाम खालीलपैकी कशाशी संबंधित आहे ?

(A) जीवन चक्र परिकल्पना

(B) स्थायी आय परिकल्पना

(C) सापेक्ष उत्पन्नानुसारी परिकल्पना

(D) निरपेक्ष उत्पन्न परिकल्पना

21. सॅम्युलसन-हिक्स प्रकाराचे व्यापार चक्र प्रतिमान स्थिरता आणि चक्रीय बदल खालीलपैकी कोणत्या स्थितीत दर्शवेल ?

(A) उत्पन्न स्थलांतर समीकरण संमिश्र मूळ अशा रीतीने दर्शविले जाईल ज्याचे परिमाण एक पेक्षा कमी राहील

(B) उत्पन्न स्थलांतर समीकरण अशा रीतीने दर्शविले जाईल ज्याचे वास्तविक मूळाचे परिमाण एक पेक्षा कमी राहील

(C) उत्पन्न स्थलांतर समीकरण अशा रीतीने दर्शविले जाईल ज्याचे संमिश्र मूळ परिमाण एक पेक्षा अधिक राहील

(D) उत्पन्न स्थलांतर समीकरण अशा रीतीने दर्शविले जाईल ज्याचे वास्तविक मूळ परिमाण एक पेक्षा अधिक राहील

22. In simple Keynesian model of output determination, government expenditure will have a bigger impact if :

(A) Marginal propensity to consume is lower

(B) Marginal propensity to consume is higher

(C) Marginal propensity to save is constant

(D) Marginal propensity to consume is zero

23. Match the following :

Statement 1	Statement 2
(*a*) Inventory approach to money demand	(*i*) Edmund Phelps
(*b*) Adaptive expectation	(*ii*) William Baumol
(*c*) Upper turning point	(*iii*) John Hicks
(*d*) Permanent income	(*iv*) Milton Friedman

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)	(*iv*)
(B)	(*ii*)	(*iii*)	(*i*)	(*iv*)
(C)	(*ii*)	(*i*)	(*iii*)	(*iv*)
(D)	(*ii*)	(*i*)	(*iv*)	(*iii*)

22. उत्पादन निर्धारणाच्या साध्या केन्सप्रणीत प्रतिमानात शासकीय खर्चाचा प्रभाव अधिक जास्त राहील जर ....

(A) सीमांत उपभोग प्रवृत्ती मूल्य कमी असेल

(B) सीमांत उपभोग प्रवृत्ती मूल्य जास्त असेल

(C) सीमांत बचत प्रवृत्ति मूल्य स्थिर असेल

(D) सीमांत उपभोग प्रवृत्ती मूल्य शून्य असेल

23. जोड्या जुळवा :

विधान 1	विधान 2
(*a*) पैशाच्या मागणीचा साठा दृष्टिकोन	(*i*) एडमंड फेल्प्स
(*b*) अनुकूलक अंदाज	(*ii*) विलियम बॉऊमॉल
(*c*) वरचा वळण बिंदू	(*iii*) जॉन हिक्स
(*d*) स्थायी आय	(*iv*) मिल्टन फ्रिडमन

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)	(*iv*)
(B)	(*ii*)	(*iii*)	(*i*)	(*iv*)
(C)	(*ii*)	(*i*)	(*iii*)	(*iv*)
(D)	(*ii*)	(*i*)	(*iv*)	(*iii*)

24. According to Cambridge version of demand for money, money demand will increase if :

(A) Velocity of money increases alone

(B) GDP in the economy decreases alone

(C) GDP in the economy and velocity increase at the same rate

(D) Velocity in the economy decreases alone

25. If investment becomes totally interest insensitive, then :

(A) Fiscal policy is ineffective

(B) Fiscal policy is effective

(C) Monetary policy is effective

(D) Both fiscal and monetary policy are ineffective

24. पैशासाठी मागणीच्या केंब्रीज आशयानुसार पैशाची मागणी वाढीस लागेल जर ....

(A) पैशाच्या प्रवेगातच फक्त वाढ झाली तर

(B) अर्थव्यवस्थेतील केवळ सकल देशीय उत्पादन घटल्यास

(C) अर्थव्यवस्थेतील सकल देशीय उत्पादन आणि प्रवेग या दोहोतील वाढ सारख्याच दराने झाल्यास

(D) अर्थव्यवस्थेतील प्रवेगात निव्वळ घट झाल्यास

25. जर गुंतवणुकी पूर्णत: व्याज असंवेदनाक्षम झाल्या तर त्या स्थितीत :

(A) राजकोषीय धोरण अप्रभावी होईल

(B) राजकोषीय धोरण प्रभावी होईल

(C) मौद्रिक धोरण प्रभावी होईल

(D) मौद्रिक आणि राजकोषीय ही दोन्ही धोरणे अप्रभावी होतील

26. Long-run Phillips curve will *not* be vertical if :
    (A) Price inflation partially takes into account expected price inflation
    (B) Price inflation fully takes into account expected price inflation
    (C) Price inflation does not take into account expected price inflation at all
    (D) Expected price inflation is always zero

26. दीर्घकालीन फिलीप्स वक्र खालीलपैकी कोणत्या स्थितीत क्षितिजलंब राहणार **नाही** ?
    (A) मुद्रास्फितीतील काही भाग अपेक्षित मुद्रास्फितीचा असल्यास
    (B) मुद्रास्फितीत संपूर्णपणे अपेक्षित मुद्रास्फितीचा अंतर्भाव झाल्यास
    (C) मुद्रास्फितीत कुठल्याच प्रकारे अपेक्षित मुद्रास्फितीचा विचार न झाल्यास
    (D) अपेक्षित मुद्रास्फिती नेहमीच शून्य राहिल्यास

27. Prof. Mahalanobis developed .... model in 1955 which was later used in Five Year Plans of India.
    (A) Four sector
    (B) Two sector
    (C) Single sector
    (D) Three sector

27. प्रा. महालनोबिस यांनी 1955 मध्ये विकसित केलेले .... प्रतिमान नंतरच्या काळात भारताच्या पंचवार्षिक योजनेत वापरले गेले.
    (A) चारक्षेत्रीय
    (B) द्विक्षेत्रीय
    (C) एकक्षेत्रीय
    (D) त्रिक्षेत्रीय

28. World Bank has indicated GDP growth rate in India is 7.6 percent in 2016 and will be .... in 2017.
    (A) 7.8%
    (B) 7.7%
    (C) 7.9%
    (D) 8.0%

28. जागतिक बँकेच्या निर्देशानुसार भारतातील GDP वृद्धीदर 2016 मध्ये 7.6 टक्के आहे आणि 2017 मध्ये हा दर .... असेल
    (A) 7.8 टक्के
    (B) 7.7 टक्के
    (C) 7.9 टक्के
    (D) 8.0 टक्के

29. In which strategic sector of Indian Economy hundred percent Foreign Direct Investment (FDI) is allowed recently ?

(A) Science and technology

(B) Space

(C) Defence sector

(D) Critical medicines

30. Which one of the following has propounded the modern theory of distribution ?

(A) Nicholas Kaldor

(B) David Ricardo

(C) Mrs. Joan Robbinson

(D) J.S. Mill

31. Cost-Benefit Analysis was developed in USA for appraisal of investments in ....

(A) Agriculture and Health projects

(B) Health and Garden projects

(C) Irrigation and Transportation project

(D) Technology and Health project

29. भारतीय अर्थव्यवस्थेच्या कोणत्या व्यूहरचनात्मक क्षेत्रात 100 टक्के विदेशी प्रत्यक्ष गुंतवणूक करण्यास अलिकडे मान्य केले आहे ?

(A) विज्ञान आणि तंत्रज्ञान

(B) अवकाश

(C) संरक्षण क्षेत्र

(D) निर्णायक औषधी

30. खालीलपैकी कोणी वितरणाचा आधुनिक सिद्धान्त प्रस्तुत केला आहे ?

(A) निकोलस काल्डोर

(B) डेव्हिड रिकार्डो

(C) श्रीमती जोन रॉबिन्सन

(D) जे.एस. मील

31. .... यातील गुंतवणुकीचे मुल्यमापनाकरिता अमेरिकेत व्यय लाभ विश्लेषण विकसित करण्यात आले आहे.

(A) कृषी आणि आरोग्य प्रकल्प

(B) आरोग्य आणि बाग प्रकल्प

(C) जलसिंचन आणि वाहतूक प्रकल्प

(D) तंत्रज्ञान आणि आरोग्य प्रकल्प

32. Quaternary Sector involves ....

(A) Research and development

(B) Provision of services

(C) Industry and manufacturing

(D) Agricultural services

33. Match the following :

Theory

(*a*) Theory of stages of economic growth

(*b*) Theory of unlimited supplies of labour

(*c*) The Big Push Theory

(*d*) Theory of unbalanced growth

Propounder

(*i*) Arthur Lewis

(*ii*) W.W. Rostow

(*iii*) A.O. Hirschman

(*iv*) Rosenstein Rodan

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*iv*)	(*iii*)	(*i*)	(*ii*)
(B)	(*iii*)	(*iv*)	(*ii*)	(*i*)
(C)	(*ii*)	(*i*)	(*iv*)	(*iii*)
(D)	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)	(*iv*)

32. चतूर्थ (Quarternary) क्षेत्रात .... याचा समावेश होतो.

(A) संशोधन आणि विकास

(B) सेवांची तरतूद

(C) उद्योग आणि निर्माण क्षेत्र

(D) कृषीविषयक सेवा

33. जोड्या लावा :

सिद्धांत

(*a*) आर्थिक वृद्धीच्या अवस्था सिद्धांत

(*b*) अमर्याद श्रमपुरवठा सिद्धांत

(*c*) प्रबळ चालना सिद्धांत

(*d*) असंतुलित वृद्धी सिद्धांत

प्रस्तुतकर्ता

(*i*) आर्थर लेविस

(*ii*) डब्ल्यू. डब्ल्यू. रोस्टो

(*iii*) ए.ओ. हर्श्चमन

(*iv*) रोझेंस्टिन रोडान

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*iv*)	(*iii*)	(*i*)	(*ii*)
(B)	(*iii*)	(*iv*)	(*ii*)	(*i*)
(C)	(*ii*)	(*i*)	(*iv*)	(*iii*)
(D)	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)	(*iv*)

34. To ensure fiscal autonomy to states, 14th Finance Commission recommended to increase its share from :

(A) 32% to 42%

(B) 30% to 42%

(C) 30% to 40%

(D) 35% to 40%

35. An Integrated Goods and Services Tax (IGST) would be collected by :

(A) State Governments

(B) Central Government

(C) Municipal Corporations

(D) Finance Commission

36. Who is *not* the member of 14th Finance Commission ?

(A) Sushma Nath

(B) Sudipto Mundle

(C) M. Govind Rao

(D) C.H. Hanumanta Rao

34. राज्यांना राजकोषीय स्वायत्तता सुनिश्चित करण्यासाठी 14व्या वित्त आयोगाने राज्यांचा हिस्सा .... वाढविला.

(A) 32% वरून 42% पर्यंत

(B) 30% वरून 42% पर्यंत

(C) 30% वरून 40% पर्यंत

(D) 35% वरून 40% पर्यंत

35. एकात्म वस्तू आणि सेवाकर महसूल कोण वसूल करणार आहे ?

(A) राज्य सरकारे

(B) केंद्र सरकार

(C) महानगरपालिका

(D) वित्त आयोग

36. 14व्या वित्त आयोगाचा कोण सभासद **नाही** ?

(A) सुषमा नाथ

(B) सुदिप्तो मुंडले

(C) एम्. गोविंद राव

(D) सी.एच्. हनुमंता राव

37. Which one of the following is *not* a Non-Debt Capital Receipts ?
(A) Disintvestment receipts
(B) Dividend receipts
(C) Short-term borrowing
(D) Tax Revenue

37. खालीलपैकी कशाचा समावेश बिगर कर्ज भांडवली प्राप्तीत केला जात **नाही** ?
(A) निर्गुंतवणूक प्राप्ती
(B) लाभांश प्राप्ती
(C) अल्पकालीन कर्ज
(D) कर महसूल

38. A public good is ....
(A) A good that the public must pay for
(B) Non-rival in consumption
(C) More costly than a private good
(D) Paid for by a government

38. सार्वजनिक वस्तू म्हणजे ....
(A) ज्यासाठी लोकांना किंमत द्यावी लागते
(B) ज्याचा उपभोग गैर-प्रतिस्पर्धी असतो
(C) खाजगी वस्तूपेक्षा महाग असते
(D) ज्याची किंमत सरकार देते

39. Reduction in consumer's welfare as a result of tax is referred to :
(A) Equity in taxation
(B) Dead weight loss
(C) Efficiency in taxation
(D) Incidence of tax

39. करामुळे उपभोक्त्याच्या कल्याणात घट झाल्यास त्यास .... म्हणतात.
(A) कराधानातील समन्याय
(B) मृतभार क्षती
(C) कराधानातील कार्यक्षमता
(D) कर आयात

40. Which one of the following is the major component of revenue expenditure of Central Government ?
(A) Pensions
(B) Interest payments
(C) Defence expenditure
(D) Expenditure on education

40. केंद्र सरकारच्या महसुली खर्चात खालीलपैकी कशाचा मुख्य वाटा आहे ?
(A) निवृत्ती वेतन
(B) व्याजाच्या रकमा
(C) संरक्षण खर्च
(D) शिक्षणावरील खर्च

41. All transactions of .... nature are included in the current account of Balance of Payments.

(A) Stock

(B) Volatile

(C) Flow

(D) Fluctuating

42. The commodity in which a nation has the least absolute disadvantage represents its area of :

(A) Comparative disadvantage

(B) Comparative advantage

(C) Absolute advantage

(D) Cannot say without additional information

43. Ricardo's theory of comparative advantage is based on :

(A) The opportunity cost theory

(B) The labour theory of value

(C) The law of diminishing returns

(D) The psychological law of consumption

41. व्यवहारतोलाच्या चालू खात्यात सर्व .... स्वरूपाच्या व्यवहारांचा समावेश होतो.

(A) साठा

(B) तरल

(C) प्रवाही

(D) चढउतार

42. ज्या वस्तूच्या बाबतीत एखाद्या राष्ट्राला किमान केवल प्रतिकूलता आढळते ती वस्तू त्या देशाच्या .... क्षेत्राचे प्रतिनिधित्व करते.

(A) तौलनिक प्रतिकूलता

(B) तौलनिक लाभ

(C) केवल लाभ

(D) अधिक माहितीच्या अभावी सांगता येत नाही

43. रिकार्डोचा तौलनिक लाभाचा सिद्धान्त .... वर आधारित आहे.

(A) संधी त्याग व्यय सिद्धान्त

(B) श्रम मूल्य सिद्धान्त

(C) घटत्या फलाचा सिद्धान्त

(D) उपभोगाचा मानसशास्त्रीय सिद्धान्त

44. We can best understand Smith's views on trade if we regard them as a reaction to :

(A) The law of comparative advantage

(B) The mercantilist view on trade

(C) Ricardo's views on trade

(D) The law of absolute advantage

45. Uniformity in exchange rate occurs due to :

(A) Foreign exchange arbitrage

(B) Devaluation

(C) Hedging

(D) Speculation

46. If a country can produce 10 units of good x or 4 units of good y, the opportunity cost of 1 y is :

(A) 1 x

(B) 0.4 x

(C) 2.5 x

(D) 10 x

44. जर आपण स्मिथचे व्यापारविषयक विचार ही .... वरील प्रतिक्रिया म्हणून लक्षात घेतले, तर आपण ते उत्तम प्रकारे समजू शकतो.

(A) तौलनिक लाभाचा नियम

(B) व्यापारवाद्यांचा व्यापारविषयक दृष्टिकोन

(C) रिकार्डोचे व्यापारविषयक विचार

(D) केवल लाभाचा नियम

45. विनिमय दरातील एकसारखेपणा .... मुळे उद्‌भवतो.

(A) परकीय विनिमय मूल्यांतर पणन

(B) अवमूल्यन

(C) बचाव

(D) सट्टेबाजी

46. जर एखाद्या देशात क्ष वस्तूची 10 एकके किंवा य वस्तूची 4 एकके उत्पादित करता येत असतील, तर य वस्तूच्या एका एककाचा संधी त्याग व्यय .... असेल.

(A) 1 क्ष

(B) 0.4 क्ष

(C) 2.5 क्ष

(D) 10 क्ष

47. Match the following :

(*a*) Infant industry argument

(*b*) Import substituting industrialization

(*c*) Reduction in the rates of protection for manufacturing by developing countries

(*d*) Industrialization of high performance Asian economies

(*i*) Domestic industries are established under the protection of tariffs or import quotas

(*ii*) New industries need a temporary period of protection

(*iii*) Not via import substitution but via export of manufactured goods

(*iv*) Rapid growth of trade

Codes :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*iii*)	(*i*)	(*iv*)	(*ii*)
(B)	(*iv*)	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)
(C)	(*iii*)	(*iv*)	(*i*)	(*ii*)
(D)	(*ii*)	(*i*)	(*iv*)	(*iii*)

47. जोड्या जुळवा :

(*a*) बाल उद्योग युक्तिवाद

(*b*) आयात पर्यायी औद्योगीकरण

(*c*) विकसनशील देशांकडून वस्तुनिर्मितीवरील संरक्षणात घट

(*d*) उच्च कामगिरी दर्शविणारे आशियायी देशांमधील औद्योगीकरण

(*i*) प्रशुल्क किंवा आयात कोट्याच्या संरक्षण छत्राखाली देशांतर्गत उद्योगांची स्थापना

(*ii*) नवीन उद्योगांना तात्पुरत्या काळासाठी संरक्षणाची निकड असते.

(*iii*) आयात पर्यायीकरणाद्वारे नव्हे तर निर्माणी वस्तूंच्या निर्यातीद्वारे.

(*iv*) जलद व्यापार वृद्धी

संकेतांक :

	(*a*)	(*b*)	(*c*)	(*d*)
(A)	(*iii*)	(*i*)	(*iv*)	(*ii*)
(B)	(*iv*)	(*i*)	(*ii*)	(*iii*)
(C)	(*iii*)	(*iv*)	(*i*)	(*ii*)
(D)	(*ii*)	(*i*)	(*iv*)	(*iii*)

48. What can you say about the following statements pertaining to Foreign Direct Investment in India ?

(*i*) FDI through automatic route does not require prior govt. approval.

(*ii*) FDI through government route requires approval of the government through Foreign Investment Promotion Board.

(A) Both statement (*i*) and statement (*ii*) are incorrect

(B) Statement (*i*) is incorrect and statement (*ii*) is correct

(C) Both statement (*i*) and statement (*ii*) are correct

(D) Statement (*i*) is correct and statement (*ii*) is incorrect

48. भारतात होणाऱ्या विदेशी थेट गुंतवणुकीबाबतच्या पुढील दोन विधानाबाबत तुम्ही काय म्हणाल ?

(*i*) आपोआप होणाऱ्या विदेशी थेट गुंतवणुकीसाठी सरकारच्या पूर्वपरवानगीची गरज नसते.

(*ii*) सरकारी मार्गाने होणाऱ्या विदेशी थेट गुंतवणुकीसाठी विदेशी थेट गुंतवणूक प्रवर्तन मंडळाच्या परवानगीची गरज असते.

(A) विधान (*i*) व विधान (*ii*) ही दोन्ही चूक आहेत

(B) विधान (*i*) चूक व विधान (*ii*) बरोबर आहे

(C) विधान (*i*) व विधान (*ii*) ही दोन्ही बरोबर आहेत

(D) विधान (*i*) बरोबर व विधान (*ii*) चूक आहे

49. Which of the following is *not* a tool used by RBI for regulating money supply in India ?

(*i*) Open market operations

(*ii*) Repo rate

(*iii*) Statutory Liquidity Ratio

(*iv*) Disinvestment

(A) (*iv*)

(B) (*i*)

(C) (*iii*)

(D) (*ii*)

50. Which of the following are examples of a direct tax in India ?

(*i*) Excise duty

(*ii*) Service tax

(*iii*) Income tax

(A) (*i*), (*ii*), (*iii*)

(B) Only (*iii*)

(C) (*i*) and (*iii*)

(D) (*ii*) and (*iii*)

49. भारतातील पैश्याच्या पुरवठ्याचे नियमन करण्यासाठी भारतीय रिझर्व बँक खालीलपैकी कोणत्या साधनाचा उपयोग करीत **नाही** ?

(*i*) खुल्या बाजारातील विक्री

(*ii*) रेपो रेट

(*iii*) वैधानिक रोखता गुणोत्तर

(*iv*) निर्गुंतवणूक

(A) (*iv*)

(B) (*i*)

(C) (*iii*)

(D) (*ii*)

50. खालीलपैकी कोणती भारतातील प्रत्यक्ष कराची उदाहरणे आहेत ?

(*i*) उत्पादन शुल्क

(*ii*) सेवा कर

(*iii*) उत्पन्न कर

(A) (*i*), (*ii*), (*iii*)

(B) फक्त (*iii*)

(C) (*i*) व (*iii*)

(D) (*ii*) व (*iii*)

ROUGH WORK